

Examenul de bacalaureat național 2021
Limba și literatura română

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică

Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește următorul fragment:

„Vrând să ne adresăm inteligenței limbii, este firesc să ne uităm în primul rând la sensurile primare, acolo unde cuvântul țâșnește la suprafața limbii cu semnificația lui aurorală. Și, făcând astfel, vom constata un lucru tulburător de simplu: *un seducător este un personaj care te ia deoparte, unul care te duce în partea în care vrea el.* (...)”

Seducția este, desigur, o formă de *putere*. De vreme ce pot să duc pe cineva de partea de care vreau eu sau de vreme ce-l pot convinge să meargă de acea parte înseamnă că am asupra lui *putere*. Dar *puterea* este prin esența ei ambiguă. Cel care are *putere* o are în măsura în care este liber și el nu poate supune decât în măsura în care este *mai liber* decât cel pe care îl supune. Iar cel supus i se supune celui puternic tocmai în virtutea unui grad mai mic de libertate. Numai că cel ce se supune se poate supune în două feluri: fie pentru că acceptă autoritatea celui care are *putere*, conștient fiind că aceasta, în virtutea libertății lui sporite, este singurul care-l poate învăța libertatea și, astfel, singurul care-l poate pune pe drum către propria lui libertate. Atunci el *se va supune în mod liber* puterii celui alt, în vreme ce acela îl va supune, cu consimțământul lui, numai și numai în vederea educării lui în spațiul libertății și al eliberării lui finale. Fie, dimpotrivă, el *se supune silnic*, iar *puterea* nu este în acest caz decât impunerea goală a libertății unuia pe spezele nelibertății eterne a celui alt. Supunerea celui supus nu mai este în acest caz o premisă a eliberării lui, ci simpla participare neliberă la scenariul perpetuării puterii. *Puterea* este ambiguă în esența ei, în măsura în care ea poate să se exerseze în vederea educării și eliberării cuiva sau, dimpotrivă, a nelibertății sale.

Această ambiguitate a puterii se transpune asupra seducției în măsura în care seducția este o formă de putere. (...) Ca formă de *putere*, seducția are în ea ambiguitatea care o poate deschide deopotrivă către bine sau rău. (...) Orice seducție cade pe un teren pregătit de așteptare și dorință. Există un *a priori* al dorinței care plutește peste lumea oamenilor, un orizont în care ne scaldăm cu toții și în virtutea căruia seducem și putem fi seduși. (...) Orice seducător intră în viața noastră purtând cu el promisiunea de împlinire a unei așteptări neprecizate. (...) Seducătorul e cel ce te „duce de partea” unei plăceri care nu are la baza ei memoria niciunei satisfaceri, ci doar o așteptare a ei. La capătul oricărei seducții se naște o *lume aparte*, adică tocmai lumea care a rezultat din *separația* pe care o instituie seducția, din acea ducere-și-luare-de-o-parte. Cel care a fost sedus a fost scos din ordinea obișnuită a lumii, a fost luat de o parte, iar „partea” aceea are ca specific faptul de a fi doar a seducătorului și a celui sedus.”

Gabriel Liiceanu, 3 eseuri: despre minciună, despre ură, despre seducție

**a priori* – anterior experienței, bazat numai pe rațiune

**silnic* – impus, forțat

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *te duce în partea în care vrea el*. **6 puncte**
2. Menționează un aspect al seducției, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează o trăsătură a seducătorului, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică un motiv pentru care Gabriel Liiceanu consideră că orice seducție este *o formă de putere*. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30–50 de cuvinte, modul în care Gabriel Liiceanu descrie efectul seducției ca *lume aparte*, așa cum reiese din textul dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă manipularea prin mass-media contribuie sau nu la crearea lipsei de încredere între oameni, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din volumul *3 eseuri: despre minciună, despre ură, despre seducție* de Gabriel Liiceanu, cât și la experiența personală sau culturală.

20 de puncte

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte** – utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea. **6 puncte**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

Comentează, în minimum 50 de cuvinte, textul de mai jos, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice.

*Nod de năpârci, șerpi vajnici cât brațul și cât cotul,
Trunchi negru de balaur încolăcit și rupt,
Ciorchine de șopârle – pământul dedesubt
Surpându-se, în taină se dezvelesc cu totul.*

*Dar vraci vicleni cu barbă de iască și de mușchi,
În nopți cu lună nouă plesnindu-i cu nuiiele,
I-au înlemnit deodată umflați așa în piele,
De le-au rămas sub coajă întărâtații mușchi.*

*Frunzarele deasupra, îmbelșugând colina,
Își leagă seninul cu vântul în văzduh –
Cum să cunoască iadul în care trup și duh
Se zbate dezgropată, sucită, rădăcina?*

*Stau și privesc la șerpii ce scormone-n pământ
Și la pământul care le fuge de sub pântec...*

Copaci, moșie, vreme – neîndurat descântece...

Și eu cu tot frunzișul și rădăcina-n vânt.

Ion Pillat, *Rădăcini*

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități ale unui text narativ studiat*, aparținând lui Liviu Rebreanu sau G. Călinescu.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului narativ studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
- comentarea a două episoade/secvențe relevante pentru tema textului narativ studiat;
- analiza a două elemente de structură, de compoziție și de limbaj, semnificative pentru textul narativ studiat (de exemplu: acțiune, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narative, instanțe ale comunicării narative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/ reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Examenul de bacalaureat național 2021

Proba E. a)

Limba și literatura română

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică

Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- Se punctează orice formulare/modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

A. (30 de puncte)

1. indicarea sensului din text al secvenței date (de exemplu: Sensul secvenței este *te manipulează, te influențează.*) – 4 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct

6 puncte

2. menționarea unui aspect al seducției (de exemplu: o *formă de putere, ambiguitate*) – 4 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct

6 puncte

3. precizarea unei trăsături a seducătorului (de exemplu: are libertate deplină, este văzut ca salvator, ca cel ce împlinește o dorință/ așteptare a celui sedus) – 2 puncte; justificarea răspunsului cu o secvență din text (*Un seducător este un personaj care te ia deoparte, unul care te duce în partea în care vrea el.*) – 2 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct

6 puncte

4. explicarea unui motiv pentru care Gabriel Liiceanu consideră că orice seducție este o *formă de putere* (de exemplu: Gabriel Liiceanu consideră că orice seducție este o *formă de putere*, deoarece este o modalitate de a convinge pe cineva să facă ceva/ de a-i aduce libertatea/ de a-i împlini o așteptare/ dorință. etc.) – 4 puncte (explicare nuanțată – 4 puncte; încercare de explicare – 2 puncte); formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct

6 puncte

5. precizarea, în 30 – 50 de cuvinte, a modului în care Gabriel Liiceanu descrie efectul seducției ca naștere a unei *lume aparte*, așa cum reiese din textul dat. (de exemplu: Seducția generează o *lume aparte*, respectiv, cea pe care ți-ai dorit-o, pe care ai așteptat-o și pentru care ai acceptat manipularea. Seducătorul valorifică orizontul de așteptare, slăbiciunile, temerile, nevoile celui sedus și acționează ținând minte.”): indicarea *lunii aparte* – 1 punct; prezentare adecvată și nuanțată – 3 puncte; abordare schematică, ezitantă – 2 puncte; încercare de prezentare – 1 punct

4 puncte

– respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct

2 puncte

B. (20 de puncte)

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție

1 punct

– câte 2 puncte pentru enunțarea oricăror două argumente adecvate opiniei formulate: enunțare clară, în concordanță cu opinia formulată – 2 p.; încercare de enunțare – 1 p. **2 x 2 puncte = 4 puncte** – câte 2 puncte pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argumente enunțate: dezvoltare clară, nuanțată – 2 p.; încercare de dezvoltare, schematism – 1 p.

2 x 2 puncte = 4 puncte

– valorificarea textului în dezvoltarea oricărui argument – 3 p./ simpla citare a unor secvențe din text – 1 p.; raportarea la experiența personală sau culturală în dezvoltarea oricărui argument – 1 p.

3 puncte + 1 punct = 4 puncte

- formularea unei concluzii pertinente **1 punct**
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare: utilizare adecvată – 2 p.; utilizare parțial adecvată – 1 p. **2 puncte**
- respectarea normelor limbii literare (0 – 1 greșeli lexicale sau morfo-sintactice – 2 p.; 2 – 3 greșeli – 1 punct; 4 sau mai multe greșeli – 0 p.) **2 puncte**
- respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0 – 1 greșeli ortografice și de punctuație – 1 p.; 2 sau mai multe greșeli – 0 p.) - **1 punct**; așezarea în pagină, lizibilitatea - **1 punct**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Comentarea textului dat, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice 6 puncte

- comentarea adecvată și nuanțată, prin evidențierea relației dintre ideea poetică și mijloacele artistice – 6 puncte
- comentarea textului, prin evidențierea ezitantă a relației dintre ideea poetică și mijloacele artistice – 3 puncte
- simpla precizare a ideii poetice/ a mijloacelor artistice sau tendință de generalizare – 1 punct
– utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct (0–1 greșeli ortografice – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte); punctuația – 1 punct (0–1 greșeli de punctuație – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) **4 puncte**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Conținut – 18 puncte

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului narativ studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/ literar sau într-o orientare tematică **6 puncte**
 - precizarea perioadei, a curentului cultural/ literar sau a orientării tematice: 2 puncte
 - numirea a două trăsături ale perioadei, ale curentului cultural/ literar sau ale orientării tematice precizate: 2 x 1 punct = 2 puncte
 - evidențierea celor două trăsături, prin valorificarea textului: 2 x 1 punct = 2 puncte
- comentarea a două episoade/ secvențe relevante pentru tema textului narativ studiat **6 puncte**
 - precizarea temei textului narativ: 2 puncte
 - câte 2 puncte pentru comentarea oricăror două episoade/ secvențe relevante pentru tema textului (comentare adecvată – 2 puncte; simpla numire a unor episoade/ secvențe sau tendința de rezumare – 1 punct): 2 x 2 puncte = 4 puncte
- câte 3 puncte pentru analiza oricăror două elemente de structură, de compoziție și de limbaj, semnificative pentru textul narativ studiat **2 x 3 puncte = 6 puncte**
 - analiza fiecărui element ales, justificând relevanța acestuia pentru textul narativ studiat – 3 puncte
 - abordarea schematică, fără justificarea relevanței – 1 punct

Redactare – 12 puncte

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere **1 punct**
- logica înlănțuirii ideilor **1 punct**
- abilități de analiză și de argumentare **3 puncte**

- relație adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți de valoare relevante – 3 puncte
 - relație parțial adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți parțial relevante – 2 puncte
 - schematism – 1 punct
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată – 2 p.; vocabular restrâns, monoton – 1 p.) **2 puncte**
- ortografia (0 – 1 greșeli – 2 p.; 2 greșeli – 1 p.; 3 sau mai multe greșeli – 0 p.) **2 puncte**
- punctuația (0 – 1 greșeli – 2 p.; 2 greșeli – 1 p.; 3 sau mai multe greșeli – 0 p.) **2 puncte**
- așezarea în pagină, lizibilitatea **1 punct**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.